

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๕ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายสามารถ...แนบครบุรี

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๔๐๗/๒ หมู่ที่ ๑๕ ตำบลแม่ระกา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

โทรศัพท์ ๐๘๙๒๗๑๔๑๒๗ Facebook-..... Line-.....

เกิด พ.ศ. ๒๕๒๑ ปัจจุบันอายุ ๔๗ ปี

๔. สถานภาพ ☒ โสด ☐ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี

สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

คณะ/สาขาวิชา เกษตรศาสตร์

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ : ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๑๕ ต.แม่ระกา

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๖๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๐

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก.....ข้าว.....

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๑.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงข้าวหอมมะลิ จำนวน ๑๔ ไร่



๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน...๔.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑) การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน



๒) การใช้สารชีวภัณฑ์

การผลิตเหยื่อราไตรโคเดอร์มา วัสดุอุปกรณ์: 1. ขี้วัวแห้ง 1 กิโลกรัม 2. น้ำตาลทรายขาว 1 กิโลกรัม 3. ขี้เถ้า 1 กิโลกรัม 4. ขี้วัวแห้ง 1 กิโลกรัม 5. น้ำตาลทรายขาว 1 กิโลกรัม 6. ขี้เถ้า 1 กิโลกรัม ขั้นตอนการผลิต: 1. นำขี้วัวแห้งมาล้างให้สะอาด 2. นำขี้วัวแห้งมาตากแดดให้แห้ง 3. นำขี้วัวแห้งมาบดให้ละเอียด 4. นำขี้วัวแห้งมาผสมกับน้ำตาลทรายขาว 5. นำขี้วัวแห้งมาผสมกับขี้เถ้า 6. นำขี้วัวแห้งมาผสมกับน้ำ	การผลิตเหยื่อราไตรโคเดอร์มา วัสดุอุปกรณ์: 1. ขี้วัวแห้ง 1 กิโลกรัม 2. น้ำตาลทรายขาว 1 กิโลกรัม 3. ขี้เถ้า 1 กิโลกรัม 4. ขี้วัวแห้ง 1 กิโลกรัม 5. น้ำตาลทรายขาว 1 กิโลกรัม 6. ขี้เถ้า 1 กิโลกรัม ขั้นตอนการผลิต: 1. นำขี้วัวแห้งมาล้างให้สะอาด 2. นำขี้วัวแห้งมาตากแดดให้แห้ง 3. นำขี้วัวแห้งมาบดให้ละเอียด 4. นำขี้วัวแห้งมาผสมกับน้ำตาลทรายขาว 5. นำขี้วัวแห้งมาผสมกับขี้เถ้า 6. นำขี้วัวแห้งมาผสมกับน้ำ
การผลิตเหยื่อราไตรโคเดอร์มา วัสดุอุปกรณ์: 1. ขี้วัวแห้ง 1 กิโลกรัม 2. น้ำตาลทรายขาว 1 กิโลกรัม 3. ขี้เถ้า 1 กิโลกรัม 4. ขี้วัวแห้ง 1 กิโลกรัม 5. น้ำตาลทรายขาว 1 กิโลกรัม 6. ขี้เถ้า 1 กิโลกรัม ขั้นตอนการผลิต: 1. นำขี้วัวแห้งมาล้างให้สะอาด 2. นำขี้วัวแห้งมาตากแดดให้แห้ง 3. นำขี้วัวแห้งมาบดให้ละเอียด 4. นำขี้วัวแห้งมาผสมกับน้ำตาลทรายขาว 5. นำขี้วัวแห้งมาผสมกับขี้เถ้า 6. นำขี้วัวแห้งมาผสมกับน้ำ	การผลิตเหยื่อราไตรโคเดอร์มา วัสดุอุปกรณ์: 1. ขี้วัวแห้ง 1 กิโลกรัม 2. น้ำตาลทรายขาว 1 กิโลกรัม 3. ขี้เถ้า 1 กิโลกรัม 4. ขี้วัวแห้ง 1 กิโลกรัม 5. น้ำตาลทรายขาว 1 กิโลกรัม 6. ขี้เถ้า 1 กิโลกรัม ขั้นตอนการผลิต: 1. นำขี้วัวแห้งมาล้างให้สะอาด 2. นำขี้วัวแห้งมาตากแดดให้แห้ง 3. นำขี้วัวแห้งมาบดให้ละเอียด 4. นำขี้วัวแห้งมาผสมกับน้ำตาลทรายขาว 5. นำขี้วัวแห้งมาผสมกับขี้เถ้า 6. นำขี้วัวแห้งมาผสมกับน้ำ

๓) การผลิตน้ำหมักชีวภาพ



๔) การเรียนรู้การหยุดเผาฟางข้าว



๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน หลักสูตร ประกอบด้วย

.....

.....

.....

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน หลักสูตร ประกอบด้วย

.....

.....

.....

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน หลักสูตร ประกอบด้วย

.....

.....

.....

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

วัตถุประสงค์

๑. เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ย
๒. ลดต้นทุนการผลิต
๓. เพิ่มผลผลิตและคุณภาพของพืช
๔. ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

เพื่อถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรให้เห็นถึงความสำคัญของการตรวจค่าวิเคราะห์ดินก่อนที่ทำการปลูกพืช โดยให้คำแนะนำ/สอนเกษตรกรในเรื่องวิธีการเก็บตัวอย่างดินที่ถูกต้อง การวิเคราะห์และนำผลการวิเคราะห์ดินที่ได้มาใช้ในการบริหารจัดการดินในพื้นที่ของตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

โดยได้รับเชิญไปเป็นวิทยากร ถ่ายทอดความรู้ตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ตำบลแม่ระกา อำเภอเนินมะปราง อำเภอบางกระทุ่ม



๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

ไม่ได้เข้าร่วม

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

๑. วิเคราะห์พื้นที่สำรวจปัญหา ความต้องการ จุดแข็ง-จุดอ่อนของชุมชน
๒. จัดประชุมคณะกรรมการ ศพก. ระดมความคิดเห็น วางแผนร่วมกันอย่างมีส่วนร่วม
๓. เชื่อมโยงหน่วยงาน เชิญหน่วยงานในพื้นที่ร่วมบูรณาการกิจกรรม
๔. เขียนแผนปฏิบัติการ ลงรายละเอียดกิจกรรม เป้าหมาย งบประมาณ และผู้รับผิดชอบ
๕. เสนอต่อเกษตรอำเภอ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับการสนับสนุนและอนุมัติ
๖. ดำเนินการตามแผน ปฏิบัติงานจริงอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ
๗. ประเมินผล ติดตามผลและสรุปบทเรียนเพื่อปรับปรุงในรอบถัดไป

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร้งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

เกิดจากเกษตรกรในพื้นที่ตำบลแม่ระกา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการเกษตรเป็นหลัก โดยพื้นที่ส่วนใหญ่จะทำการปลูกข้าว แต่ที่ผ่านมา เกษตรกรประสบปัญหาราคาข้าวตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง รายได้ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน ทำให้เกิดปัญหาภาวะหนี้สินอย่างต่อเนื่อง ทั้งในสถาบันการเงิน และนอกสถาบันการเงิน ดังนั้น เกษตรกรจึงได้รวมตัวหารือ และประสานหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสำนักงานเกษตรอำเภอวังทอง สำนักงานเกษตรจังหวัดพิษณุโลก ถึงแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยมุ่งเน้นในเรื่องการจัดการดินและปุ๋ย การเพิ่มผลผลิตต่อไร่ การลดต้นทุนการผลิต การทำการเกษตรกรรมทางเลือกโดยผสมผสาน การใช้สารชีวภัณฑ์ สารป้องกันกำจัดจากธรรมชาติ ควบคุมการใช้สารและปุ๋ยเคมี มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานไปสู่เป้าหมายภายใต้ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน อีกทั้งยังได้รับการพัฒนาจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และอื่นๆ ทั้งการพัฒนาในด้านบุคลากร ความรู้ เทคโนโลยี และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ จนได้รับการแต่งตั้งให้เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศูนย์หลัก) ของอำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

เกษตรกรประสบปัญหาราคาข้าวตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง รายได้ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน ทำให้เกิดปัญหาภาวะหนี้สินอย่างต่อเนื่อง ทั้งในสถาบันการเงินและนอกสถาบันการเงิน

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

๑. การเตรียมดินลดกระบวนการขั้นตอนการผลิต โดยการตีดินอย่างเดียว หว่านข้าว หลักจากหว่านแห้ง ๕ วัน ข้าวจะงอก ตัดขั้นตอนการย่ำเพื่อออก

๒. การควบคุมวัชพืช รักษาระดับน้ำโดยนำน้ำเข้าท่วมต้นข้าว ชั่งน้ำไว้ประมาณ ๗ - ๑๕ วัน ต้นหญ้าจะโตช้ากว่าต้นข้าว หลักจากนั้นมีการพ่นยากำจัดวัชพืช จำนวน ๑ ครั้ง

๓. การใส่ปุ๋ย โดยใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ใช้แม่ปุ๋ยมาผสมเอง

๔๖ - ๐ - ๐ จำนวน ๑๒ กก./ไร่

๑๘ - ๔๖ - ๐ จำนวน ๑๔ กก./ไร่

๐ - ๐ - ๖๐ จำนวน ๘ กก./ไร่

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

การควบคุมวัชพืช รักษาระดับน้ำโดยนำน้ำเข้าท่วมต้นข้าว ชั่งน้ำไว้ประมาณ ๗ - ๑๕ วัน ต้นหญ้าจะโตช้ากว่าต้นข้าว หลักจากนั้นมีการพ่นยากำจัดวัชพืช จำนวน ๑ ครั้ง

๓) อธิบายขั้นตอนการทำงานเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

มีการตรวจวิเคราะห์ดินทุกขั้นตอนการผลิต และใช้แม่ปุ๋ยมาผสมเอง

๔๖ - ๐ - ๐ จำนวน ๑๒ กก./ไร่

๑๘ - ๔๖ - ๐ จำนวน ๑๔ กก./ไร่

๐ - ๐ - ๖๐ จำนวน ๘ กก./ไร่

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

- | | |
|--|-----------------------------------|
| ๑.๑) ข้าว | พื้นที่ปลูก จำนวน ๑๔ (ไร่-งาน-วา) |
| ๑.๒) ไม้ผล (มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง, เขียวเสวย) | พื้นที่ปลูก จำนวน ๒๐ (ไร่-งาน-วา) |
| ๑.๓) ไม้เศรษฐกิจ (ยางนา สัก) | พื้นที่ปลูก จำนวน ๗ (ไร่-งาน-วา) |

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

- | | |
|--|---------------|
| ๒.๑) ปลากินพืช (ยี่สก, ตะเพียน, จิน, นิล, ปลากา) | จำนวน ๑๐ บ่อ |
| ๒.๒) กบ | จำนวน ๕๐๐ ตัว |

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

- | | |
|-------------------|-----------------|
| ๓.๑) โคเนื้อ | จำนวน ๑๔ (ตัว) |
| ๓.๒) ไก่พื้นเมือง | จำนวน ๕๐ (ตัว) |
| ๓.๓) ไก่ไข่ | จำนวน ๕๐๐ (ตัว) |

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

- | | |
|------------|------------------------|
| ๔.๑) | จำนวน.....(หน่วย.....) |
| ๔.๒) | จำนวน.....(หน่วย.....) |
| ๔.๓) | จำนวน.....(หน่วย.....) |

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ข้าว มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

- | | |
|-----------------------------|----------------------|
| ๑.๑) ค่าไถ | เป็นเงิน ๒๕๐ บาท/ไร่ |
| ๑.๒) ค่าหว่าน | เป็นเงิน ๒๐๐ บาท/ไร่ |
| ๑.๓) ค่าสารกำจัดวัชพืช | เป็นเงิน ๑๑๐ บาท/ไร่ |
| ๑.๔) ค่าสารกำจัดศัตรูพืช | เป็นเงิน ๓๐๐ บาท/ไร่ |
| ๑.๕) ค่าปุ๋ย | เป็นเงิน ๔๕๐ บาท/ไร่ |
| ๑.๖) ค่าสารกำจัดโรค และแมลง | เป็นเงิน ๙๐ บาท/ไร่ |
| ๑.๗) ค่าเก็บเกี่ยว | เป็นเงิน ๕๐๐ บาท/ไร่ |

๑.๘ ค่าขนส่ง เป็นเงิน ๒๐๐ บาท/ตัน

รวมต้นทุนการผลิต ๒,๑๐๐ บาท/ไร่

รายได้ ๔,๕๐๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ข้าว ไม้ผล ปลา กุ้ง กบ โคเนื้อ ไก่พื้นเมือง ไก่ไข่

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๖๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

สามารถเป็นต้นแบบให้กับเกษตรกรรายอื่น ๆ ในด้าน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และการบริหารจัดการน้ำ รวมถึงเพื่อให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนจากการขายผลผลิตทางการเกษตรที่คุ้มค่าต่อการลงทุน คราวเรือนเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น พึ่งพาตนเองได้ และชุมชนเกษตรกรตำบลแม่ระกา มีความเข้มแข็ง

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การลดการใช้สารเคมีที่มีผลเสียกับสิ่งแวดล้อม กิจกรรมภาคการเกษตรลดการพึ่งพาสารเคมี หรือใช้ในปริมาณที่เหมาะสม ในการส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืช และป้องกันกำจัดศัตรูพืช เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ชีวภาพ หรือปุ๋ยหมัก น้ำหมัก แทนปุ๋ยเคมี และสารเคมีปราบศัตรูพืช ลดการเกิดปัญหาสารพิษตกค้างในดิน และร่างกาย เป็นต้น

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

การบูรณะฟื้นฟูและรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดินการปลูกพืชหลากหลายชนิดและผสมผสานเข้ากับการเลี้ยงสัตว์ เป็นวิธีการที่สร้างความเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสมดุลในด้านแร่ธาตุอาหาร เป็นการปรับปรุงบำรุงบูรณะฟื้นฟู และ รักษาความสมบูรณ์ของดิน

การสร้างรายได้ที่มีเสถียรภาพมั่นคงด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดิน ด้วยการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์หลากหลายชนิดที่ผสมผสานกันอย่างเหมาะสมและเป็นไปตามหลักธรรมชาติ สิ่งมีชีวิตจะมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงและมีปฏิสัมพันธ์เกื้อกูลต่อกัน เช่น การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ และประมงหลายชนิดผสมผสานกันในพื้นที่และเวลาเดียวกัน ซึ่งจะช่วยให้เกิดผลผลิตอย่างต่อเนื่อง และเพิ่มรายได้แทนที่จะมีการปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ชนิดเดียว เป็นต้น

ปรับปรุงสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตการใช้สารเคมีเกษตรโดยเฉพาะสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย จะเป็นการช่วยให้เกษตรกรมีความปลอดภัยจากสารพิษ นอกจากนี้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทรัพยากรดิน แหล่งน้ำ อากาศ และสิ่งแวดล้อม ก็จะไม่ได้รับการปนเปื้อนจากสารพิษ ไม่มีการสะสมสารพิษในผลผลิต จึงปลอดภัยต่อผู้บริโภค ขณะเดียวกันการปลูกพืชยืนต้นและไม่ยืนต้นผสมผสานในระบบเกษตรกรรมเป็นการสร้างและเพิ่มความร่มรื่นแก่มนุษย์ อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างความชุ่มชื้นให้แก่พื้นที่ ดังนั้นการปลูกพืชแบบหลากหลายชนิดจึงเป็นการช่วยปรับปรุงสุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิตของประชากร และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

- ๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่
มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่ในระดับดีมาก เนื่องจากเป็นอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน และได้รับคัดเลือกให้เป็นประธานอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านระดับอำเภอ
- ๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้
 - ๑) ถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การใช้สารชีวภัณฑ์ การปรับปรุงบำรุงดิน การเรียนรู้การหยุดเผาฟางข้าว จำนวน ๓ ครั้ง/ปี ในพื้นที่ ต.เนินกุ่ม อ.บางกระพุ่ม และอำเภอเนินมะปราง
 - ๒) จัดอบรมด้านปศุสัตว์ จำนวน ๒๕ คน
 - ๓) จัดอบรมด้านประมง จำนวน ๑๐ คน
 - ๔) รับคณะศึกษาดูงาน โคก หนอง นา โมเดล จำนวน ๓ คณะ ๆ ละ ๑๕ คน ในพื้นที่ตำบลแม่ระกา
- ๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่
ให้คำปรึกษาปัญหาด้านการเพาะปลูกพืช การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การผลิตน้ำหมักชีวภาพ การเรียนรู้การหยุดเผาฟางข้าว ด้านปศุสัตว์ ด้านประมง
- ๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร
ทุกวันที่ ๗ ของเดือนจะมีการประชุมหมู่บ้าน จะมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้กับเกษตรกรในหมู่บ้านรับทราบ เช่น การขึ้นทะเบียน ปรับปรุง
- ๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)
มีกระบวนการถ่ายทอดความรู้ การแนะนำพูดคุย การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับปรุงบำรุงดิน การเรียนรู้การหยุดเผาฟางข้าว ด้านปศุสัตว์ ด้านประมง การปลูกพืชที่หลากหลาย การเลี้ยงสัตว์ และประมงหลายชนิดผสมผสานกันในพื้นที่และเวลาเดียวกัน ซึ่งจะช่วยให้เกิดผลผลิตอย่างต่อเนื่อง และเพิ่มรายได้แทนที่จะมีการปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ชนิดเดียว
- ๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่
ได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิต วัสดุอุปกรณ์ ในการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ฯ จากหน่วยงานกรมส่งเสริมการเกษตร รวมถึงงบประมาณโครงการต่าง ๆ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑. เป็นผู้นำในการวางแผนและกำหนดทิศทาง กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของศูนย์ ร่วมวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ประจำปีให้เหมาะกับบริบทของชุมชน ส่งเสริมการทำเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรสมัยใหม่

๒. บริหารจัดการและขับเคลื่อนการดำเนินงานของ ศพก. ประสานงานกับภาครัฐ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ กรมส่งเสริมการเกษตร หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มอบหมายงานแก่คณะกรรมการศูนย์ฯ อย่างเหมาะสม ติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรม และรายงานผลการดำเนินงาน

๓. เป็นผู้นำด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้ สนับสนุนและจัดกิจกรรมอบรม ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง คัดเลือกวิทยากรเกษตรกร หรือเกษตรกรต้นแบบ มาเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้

๔. เสริมสร้างเครือข่ายและความร่วมมือ ร่วมสร้างเครือข่าย ศพก. ในระดับตำบล อำเภอ จังหวัด เชื่อมโยงกับกลุ่มเกษตรกร วิชากิจชุมชน และภาคเอกชน เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตและการตลาด เปิดพื้นที่ให้หน่วยงานอื่นมาใช้จัดกิจกรรมหรือให้บริการเกษตรกร เช่น การตรวจดิน การให้คำปรึกษา

๕. เป็นแบบอย่างและผู้นำด้านคุณธรรม จริยธรรม แสดงความเสียสละ รับผิดชอบ และทำงานด้วยจิตอาสา สร้างแรงบันดาลใจและเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาเกษตรที่ยั่งยืน รับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายด้วยความเป็นธรรม

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

๑. ภาคภูมิใจที่ได้เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง

การได้เป็นส่วนหนึ่งของ ศพก. ทำให้มีบทบาทในการพัฒนาชุมชน สร้างแรงบันดาลใจแก่เกษตรกร และช่วยให้ชุมชนมีแนวทางในการพัฒนาตนเอง

๒. ภาคภูมิใจในการเป็นแหล่งเรียนรู้

การได้เป็นศูนย์กลางขององค์ความรู้ทางการเกษตร เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับปรุงบำรุงดิน การเรียนรู้การหยุดเผาฟางข้าว ทำให้คนในชุมชนและคนจากนอกพื้นที่มาศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๓. ภาคภูมิใจที่ได้ถ่ายทอดประสบการณ์สู่คนรุ่นใหม่

ศพก. เป็นพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้เยาวชนและเกษตรกรรุ่นใหม่เข้ามาเรียนรู้ เสริมทักษะ และสร้างแรงบันดาลใจในการทำการเกษตรแบบยั่งยืน

๔. ภาคภูมิใจในความสำเร็จร่วมของชุมชน

เมื่อผลผลิตมีคุณภาพ ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น และมีระบบการจัดการกลุ่มเกษตรกรที่ดี ก็สร้างความภาคภูมิใจว่า “เรา” สามารถพัฒนาบ้านเกิดของเราได้ด้วยมือเราเอง

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

๑. มีความรับผิดชอบสูง ต่อหน้าที่และต่อประชาชนในชุมชน

๒. สามารถเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งในด้านพฤติกรรมและจริยธรรม

๓. มีทักษะในการบริหารจัดการ เช่น การจัดเวรยาม ความสงบเรียบร้อย หรือการประสานงานกับ

หน่วยงานราชการ

๔. กล้าตัดสินใจ เมื่อต้องรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉิน เช่น น้ำท่วม เหตุอาชญากรรม

๕. มีความสามารถในการสื่อสารและสร้างความสามัคคี ในหมู่บ้าน

๖. อาสาในการแก้ปัญหาให้ชาวบ้าน เช่น ช่วยเหลือผู้เดือดร้อนจากภัยธรรมชาติ

๗. ส่งเสริมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ เช่น วันสำคัญทางศาสนา หรือกิจกรรม ๕ ส.

- ๘. เป็นตัวกลางในการประสานความช่วยเหลือ ระหว่างชุมชนและหน่วยงานราชการ
- ๙. ร่วมมือกับหน่วยงานจิตอาสา ๙๐๔ หรือกลุ่มจิตอาสาพระราชทาน ในการจัดกิจกรรม
- ๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม
- ๑. ด้านเวลา ต้องออกปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ เช่น ออกตรวจกลางคืน ช่วยจัดกิจกรรมวันหยุด
- ๒. ด้านรายได้ บางครั้งอาจต้องใช้บส่วนตัวเพื่อช่วยกิจกรรมหมู่บ้าน โดยไม่ได้รับการชดเชยเต็ม

จำนวน

๓. ด้านความสะดวกส่วนตัว อาจต้องละทิ้งกิจกรรมส่วนตัวหรือครอบครัว เพื่อรับผิดชอบภารกิจของชุมชน

๔. ด้านความปลอดภัย ออกตรวจตราในเวลากลางคืน หรือเข้าร่วมกิจกรรมในสถานการณ์เสี่ยง เช่น ช่วยน้ำท่วม ไฟไหม้

๕. ด้านอารมณ์และความอดทน รับมือกับข้อร้องเรียนหรือความขัดแย้งในชุมชนอย่างสงบ อดทน และเป็นกลาง

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

การพึ่งพาตนเองดีที่สุด ลดการพึ่งพาปัจจัยจากภายนอก

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑. เจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรอำเภอวังทอง

๒. ประธาน ศพก.หลัก

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

ใช้พูดคุย สอบถาม จับประเด็น และทำบันทึก

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

เนื่องจากการย้ายสถานที่ตั้ง ศพก. ทำให้พื้นที่ยังไม่เป็นระเบียบ

***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก



